

Kontaktna točka lahko pomaga razjasniti dvome glede standardov in predpisov

*Vesna Stražišar,
SIST, Ljubljana*

O vlogi Kontaktne točke, ki deluje v SIST in za Republiko Slovenijo izvaja vsa administrativna dela, potrebna za izpolnjevanje določil Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, h kateremu je Slovenija pristopila v okviru Svetovne trgovinske organizacije WTO (World Trade Organization), smo v Sporočilih že večkrat pisali. Tudi o postopkih obveščanja po evropski direktivi 98/34/ES, ki nas obvezuje, odkar je Slovenija članica Evropske unije, je bilo že precej povedanega. Čeprav se notifikacijski postopki med seboj nekoliko razlikujejo, sta v obeh primerih njihovo bistvo in cilj zgodnje medsebojno obveščanje držav članic v primerih, ko nameravajo v posamezni državi sprejeti standard ali tehnični predpis, ki bi lahko drugim državam povzročil nepotrebne ovire v trgovini.

Poenostavljeno povedano, je ta notifikacijski postopek treba izvesti vselej, ko se država odloči, da bo sprejela tehnični predpis, ki bo prinašal drugačne rešitve ali se skliceval na standarde, ki niso mednarodni ali evropski standardi. Države članice imajo tako možnost, da predlagano besedilo ukrepa (predpisa ali nacionalnega standarda) pregledajo in dajo nanj pripombe, če menijo, da bi lahko bil ogrožen prosti pretok blaga. To je torej nekakšna mednarodna javna obravnava predlaganih ukrepov, v kateri lahko sodelujejo vse države članice in predlagajo boljše rešitve, ki drugih igralcev na trgu ne bi omejevale, ter tako prispevajo k boljši tehnični regulativi.

Sporazum WTO/TBT pa omogoča še veliko več. Preko mreže kontaktnih točk je mogoče dobiti za posamezne proizvode verodostojne podatke o veljavni zakonodaji v posameznih državah. Še preden stopijo le-ti v veljavo, smo obveščeni o predlogih novih tehničnih zakonodajnih ukrepov in izvirnih nacionalnih standardizacijskih dokumentov. Ti podatki pa niso dragoceni le za zakonodajalce, ki lahko tako spoznajo in primerjajo tujo prakso, ampak so zelo dragoceni tudi za proizvajalce, ki se pripravljajo na vstop na nove trge. Oboji pa imajo možnost, da preko kontaktne točke posredujejo svoje pripombe z utemeljitvami za predlagane spremembe.

Delovanje in pomen kontaktnih točk se zdita morda na prvi pogled precej nepomembna, v praksi pa sta notifikacijski postopek in medsebojno obveščanje že velikokrat odigrala pomembno vlogo, ko so posamezne države opozorile na morebitno nepotrebno ustvarjanje ovire v trgovini, ki je bila nato s skupnimi močmi odpravljena s kompromisno rešitvijo.

Tudi slovenska kontaktna točka je že večkrat s svojim poizvedovanjem spodbudila druge kontaktne točke, da so preko svojih pristojnih organov sprožile aktivnosti v zvezi z ugotavljanjem konfliktnosti nacionalnih standardov z novimi evropskimi standardi. Evropska pravila standardizacije namreč države članice obvezujejo, da privzamejo vse evropske standarde in razveljavijo vse nacionalne standarde, ki so z njimi vsebinsko v nasprotju, za kar so za vsak evropski standard posebej določeni roki.

Eden od primerov je bilo poizvedovanje glede zakonodajnih rešitev, ki veljajo ali jih načrtujejo v posameznih državah članicah Evropske unije za področje strelovodne zaščite. Povod za raziskavo je

bil privzem mednarodnega oziroma evropskega standarda SIST EN 62355 Zaščita pred delovanjem strele (standard ima 4 dele), ki je bil sprejet junija 2007. Na tem področju namreč obstaja še francoski nacionalni standard NF C17-102, ki ga uporabljajo tudi v nekaterih drugih evropskih državah.

Tako je slovenska kontaktna točka že pred sprejemom tega standarda v sistem slovenske standardizacije na pobudo tehničnega odbora SIST/TC STZ Strelvodna zaščita zaprosila države, ki uporabljajo omenjeni francoski standard, da pojasnijo svoja stališča in načrte. Čeprav so bili odgovori pred letom dni še nekoliko neodločni in izmikajoči (Slovaška, Portugalska in Francija), saj so omenjene države privzele in uporabljale NF C17-102 v svojem sistemu standardizacije, pa je prav to vprašanje sprožilo, da so standarde med seboj primerjale in ugotovile določena neskladja.

Naše vprašanje je pripeljalo do tega, da je Francija dala pobudo, da bi se sprejel evropski standardizacijski dokument CWA (CENELEC Workshop Agreement) in tehnični odbor CLC/TC 81X je na posebnem sestanku obravnaval korelacije med francoskim standardom NF C17-102 in EN 62305. Tehnični odbor CLC/TC 81X je sprejel naslednje sklepe:

- francoski predlog se prekriva z EN 62305,
- prekrivanje nastopa v delih, ki se nanašajo na varnost,
- državam članicam priporočajo, da se v tehničnih predpisih sklicujejo le na standarde EN 62305.

Ko je letos Ministrstvo za okolje in prostor notificiralo predlog tehnične smernice, ki se sklicuje na privzeti evropski standard SIST EN 62305, smo se ponovno obrnili na tuje kontaktne točke z vprašanjem, kako so ta problem rešili zlasti v državah, ki so pred sprejemom evropskega standarda že privzele tudi francoski standard, in na kaj se sklicujejo njihovi tehnični predpisi za strelvodno zaščito v javnih zgradbah. Dobili smo odgovore Nemčije, Francije, Slovaške, Nizozemske in mnenje evropske organizacije za standardizacijo CENELEC, ki je evropski standard EN 62305 sprejela.

Na Slovaškem, ki je doslej uporabljala privzeti standard NF C17-102, je s 1. januarjem 2008 stopila v veljavo Uredba št. 605/2007 o izvajanju in preverjanju varnosti električnih naprav, ki je bila notificirana pod številko 2007/389/SK. Ta uredba se med drugim sklicuje na evropski standard STN EN 62305 Protection against lightning. Razen tega predpisa na Slovaškem ne velja noben drug predpis za to področje in ga tudi ne načrtujejo.

Nizozemska je izrazila izrecno nasprotovanje rešitvam, ki jih ponuja francoski standard NF C17-102, ki ga mednarodna skupnost ni podprla. Evropa se je zato odločila, da sprejme mednarodni standard IEC 62305 kot EN 62305 ter s tem reši tudi premagovanje tehničnih ovir na trgu, saj standard ne velja le v Evropi, ampak praktično po vsem svetu.

Nemčija je izjavila, da je privzela vse štiri dele evropskega standarda EN 62305 v svoj sistem standardizacije in da standardov, ki so z njim v nasprotju, nima.

Francija je sporočila, da je sicer sprejela evropski standard EN 62305, v veljavi pa so še vsi njeni nacionalni standardi. Standard NF C17-102 so razveljavili v delu NF C17-102 F4 in ga nadomestili z razlagalnim dokumentom UTE C17-108 z navodili za uporabo. V veljavi so še stari predpisi za zaščito pred strelo v javnih zgradbah, med katerimi se na standarda NF C17-100 in NF C17-102 sklicujejo uredbe, izdane v letih 1996, 1999 in 2001.